

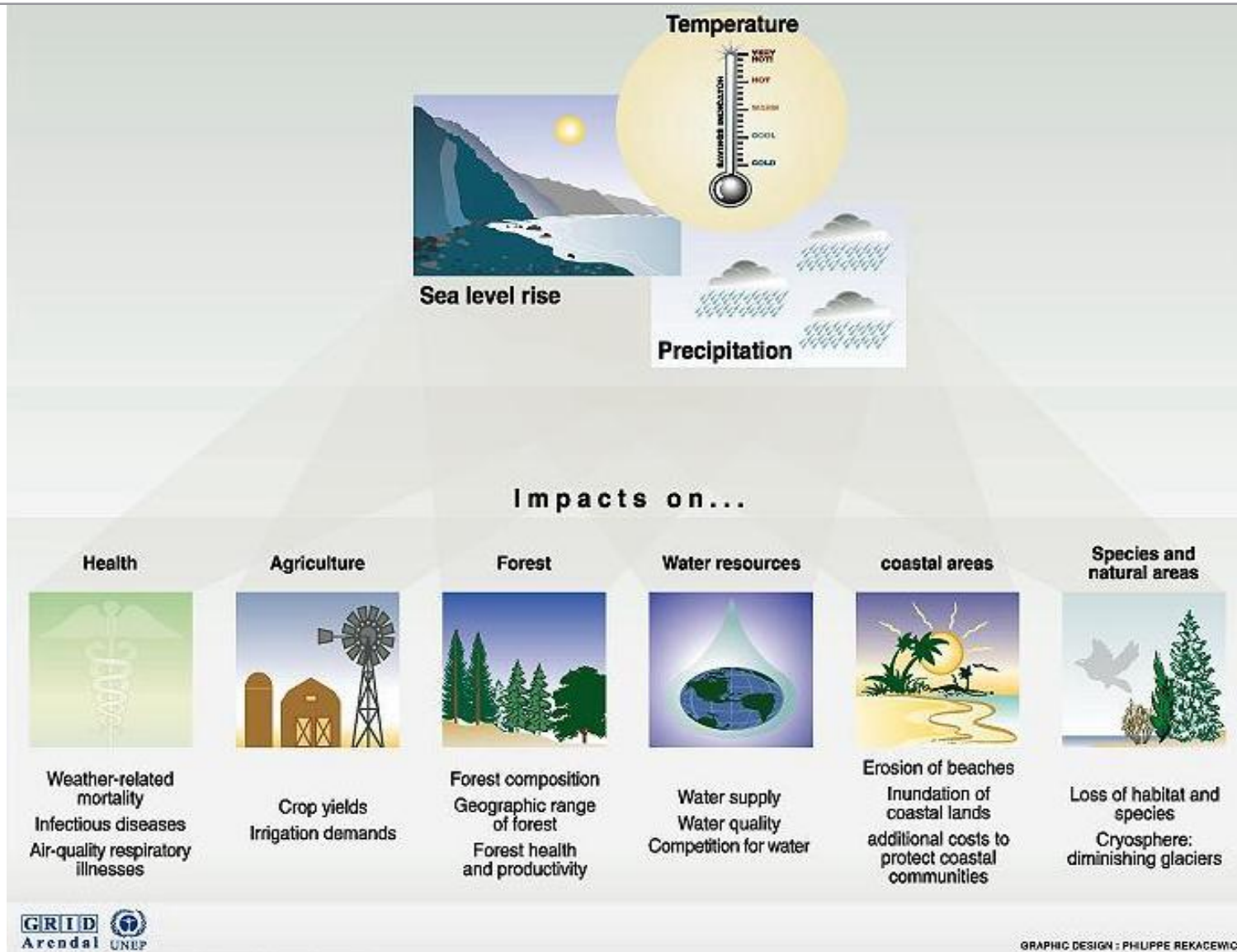
Miljøledelse og klima

Sven Mollekleiv, Det Norske Veritas

Miljøledelse 08
9 December 2008

Climate Change Impacts

“New risk reality”

- Companies today operate in an increasingly more complex and demanding risk environment

- Stakeholders require business to be trusted on the environmental agenda
- Stricter regulatory requirements
- More detailed reporting and demands for transparency
- Immediate distribution of negative information globally

God morgen!

Dråpen som får begeret...

Se for deg en varm sommerdag. Du er overarbeidet og frustrert. Etaten skal omstilles. Det er mye nytt å sette seg inn i. Vanskelige avgjørelser skal tas – på vegne av syke og arbeidsledige. Klokken tre forlater halve staben kontoret. De har sommertid! Men ikke du, fordi din arbeidsgiver er kommunen. Kanskje ikke så rart da at noen sier at ulike arbeidsbetingelser, og ulik lønn for likt arbeid, er dråpen som kan få begeret til å renne over i en hektisk Nav-arbeidsdag.

Solveig Ruud, journalist i politisk redaksjon DEL 1, side 8 og 9

Aftenposten.no

Følg Karl Mette Johansen og de andre håndballjentene direkte på ap.no kl. 19.15.

De norske håndballjentene møter Ukraina i sin andre EM-kamp. Følg kampen direkte fra klokken 19.15 på ap.no/sport.

Aksel Lund Svindal konkurrerer igjen i Beaver Creek, der han fallt og skadet seg stygt i fjor. Følg rennet fra klokken 19 på ap.no/sport

Latsabb eller misluker? Få guiden til markas beste skiløyper på oslopuls.no

Sjekk også siste oppdaterede værmelding på ap.no/vaer

- Helgens fem beste skiturer (S)oppussing på Blitz
- Aften-debatt: Redd i Oslo?

Hvaler, 31. januar 2008. Stormen Tuva treffer Østfoldkysten med stor kraft. Erik Solheim mener at det særlig er de fysiske konsekvensene av klimaendringene utvalget skal se på.

FOTO: HANS O. TORGERSEN

- Må forberede oss på klimaendringer

■ - Vi burde ha vært tidligere ute, sier Erik Solheim

Miljøvernministeren gir nå 13 millioner til en gruppe som skal forberede oss på klimaendringene. De skal peke ut hvor vi er sårbare og hvordan vi kan tilpasse oss.

STINE BARSTAD

-Vi er forbi det punktet der vi bare tenker på hvordan vi kan få ned utslippene. Vi arbeider med å få i stand en global klimaavtale for å redusere utslippene. Samtidig må vi forberede oss på de klimaendringer vi vet vil komme, sier Erik Solheim.

I dag nedsetter han et utvalg som skal utrede Norges sårbarhet og tilpasningsbehov som følge av klimaendringene.

-Norge må forberede seg på klimaendringer som får betydelige følger for oss. Det er særlig

de direkte fysiske konsekvensene av klimaendringene utvalget skal se på, som havnivåstigning, nye organismer som kan endre naturen, i verste fall et nytt sykdomsbilde, mer ekstremvær, stormer og tilpasning av hvor for eksempel jernbaner og boliger skal ligge, sier han.

13 millioner. Utvalget består av 16 personer fra blant annet Bjerknessenteret og Cicero senter for klimaforskning, NVE, Direktoratet for Samfunnsikkerhet og Beredskap, representanter for byggenæringen og forsikringselskapene.

Utvalget ledes av fylkesmann Oddvar Fløete i Lekanger.

-Det er så mye som skjer at hovedutfordringen blir å finne ut hva som er det store og hva som er smått i dette, sier han. Leder Ingeborg Gjørsum i Natur og Ungdom sitter som eneste representant fra miljøorganisasjonene i utvalget.

HET KLODE

-Jeg synes det er hyggelig å bli spurt, for det er et viktig tema. Samtidig har det sittet langt inne for miljøorganisasjonene å begynne å snakke om tilpasning til klimaendringer.

-Det blir litt som å innomme nederlaget - det er jo tross viktigst å stoppe klimaendringene. Men jeg tror dette vil bidra til å få folk til å se at det er dramatiske endringer på gang og se prisen for å tilpasse seg endringene, sier hun.

En av utvalgets oppgaver blir å beregne hva det vil koste Norge å tilpasse seg klimaendringene, er Erik Solheim.

-De samlede kostnadene er lang periode vil bli store, men kostnadene ved å ikke gjøre noe, vil bli mye større. Det er dyrere å fjerne huset etter det er bygget enn å ta hensyn i planleggingen. sner

På høy tid. Nyheten om utvalget blir mottatt positivt hos opposisjonen.

-Regjeringen kunne sikkert ha tatt tak i dette tidligere - det er på høy tid - men det viktigste er at det blir satt av ressurser til å få gjort dette nå på en solid måte. Tilpasning har vært en undervurdert del av bildet, og det er viktig å dette nå settes på dagsorden, sier leder i energi- og miljøkomiteen på Stortinget, Gunnar Kvassheim

Ikke verst for Norge. Både EU, Sverige og Finland har allerede utarbeidet rapporter om konsekvenser og tilpasning til klimaendringer. Solheim innrømmer at Regjeringen kunne vært tidligere på denne ballen.

-Vi burde nok ha vært tidligere ute. På en annen side, er de direkte virkningene av klimaendringene langt mer ekstreme andre steder enn i Norge.

stine.barstad@aftenposten.no

Aftenposten
ABONNEMENT
0 50 40
22 86 44 80
 AUTOMATISK SERVICELEFON
 ved forsinket eller ubetalt avis.
 Følg anvisningene og få øyeblikkelig svar om det er problemer i dagens distribusjon.

KORRESPONDENTER Amman: Per A. Christiansen, tlf. 00962 6 464 3852, per.a.christiansen@aftenposten.no • Berlin: Håkon Letvik, tlf. 0049 160 2909 699, hakon.letvik@aftenposten.no • Brussel: Alf Ole Ask, tlf. 0032 228 508 69, alf.ole.ask@aftenposten.no • København: Odd Inge Skjæveland, tlf. 0045 29420069, ois@aftenposten.no • London: Hilde Harbo, tlf. 0044 207 820 7488, hilde.harbo@aftenposten.no • Moskva: Mette Risa, tlf. 0075 232 026, mette.risa@aftenposten.no • Washington: John Hultgren, tlf. 001 202 785 1460, john.hultgren@aftenposten.no • Trondheim: Ole Magnus Rapp, tlf. 77 68 52 24, fax. 77 65 88 48, ole.magnus.rapp@aftenposten.no • Ålesund: Arnfinn Mauren, tlf. 70 12 65 58, fax. 70 12 65 59, arnfinn.mauren@aftenposten.no

KUNDESENTERET

ABONNEMENT 0 50 40 Telefax: 22 86 40 39 Selvbetjening www.aftenposten.no/kundesenter abonnementer@aftenposten.no	ANNONSER 815 000 15 Man.-fre. kl. 08.00-16.00 Telefax: 22 86 40 98 Privatannonser: annonses@aftenposten.no Bestilling av dødsfallannonser: Mandag-fredag før kl. 12.00 Tlf.: 22 86 33 90, Fax 22 33 27 78 dodsfall@aftenposten.no
---	---

TELEFONLISTE ANNONSER

Bil og båt: Fax 22 42 64 13	Jobb/forretningskuningjærer: Tlf. 22 42 14 21
Eiendom: Tlf. 22 86 43 66	DM: Tlf. 22 86 43 66
Detailjett: Tlf. 22 86 43 71	Tlf. 24 14 65 65
Hebe: Tlf. 22 86 43 73	Fax 22 86 40 92
Kjeder/kjepsentre: Tlf. 22 86 43 67	stilling@aftenposten.no
Merkevarer: Tlf. 22 86 43 68	
Reiseliv: Tlf. 22 86 43 72	
Underholdning: Tlf. 22 86 43 69	
Undervisning: Tlf. 22 86 43 70	

TIPS TELEFON REDAKSJONEN
0 20 86
 Telefax redaksjon: 22 86 43 60
 22864@aftenposten.no

SENTRALBORD
22 86 30 00
 Besøksadr.: Biskop Gunnerus' gt. 14
 Postadr.: Boks 1, 0051 Oslo
 aftenposten@aftenposten.no

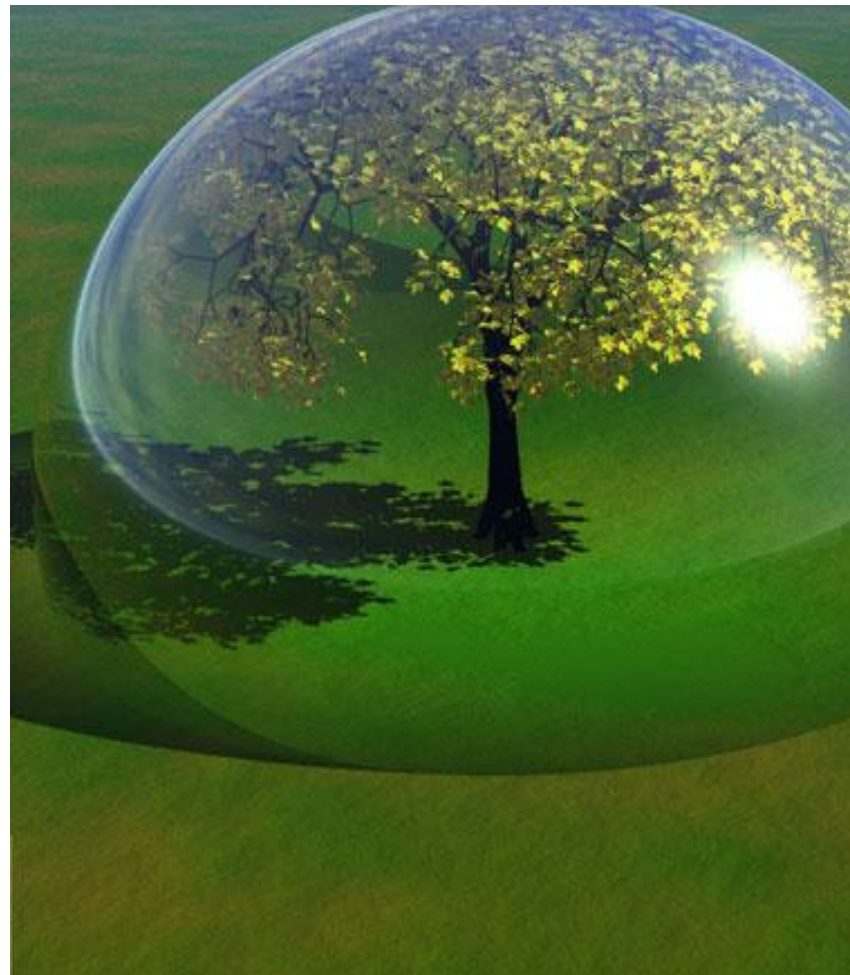
DAGENS RUBRIKK-ANNONSER	NYHETER	BIL: 20	HELSE OG VELVÆRE: 20	UTERMERSE: 20	KULTUR	DØDSFALL: 15	BOLIG: 18	HUS, NEM, FRITID: 20	NÆRINGSEIENDOM : 20	JOB	JOB: 12	VAREN/TEJESTER: 12	BAT: 13	REISELIV: 13
--------------------------------	----------------	---------------	----------------------------	---------------------	---------------	--------------------	-----------------	----------------------------	----------------------------------	------------	---------------	--------------------------	---------------	--------------------

- Utvikle et helhetlig bidrag fra norsk næringsliv til løsning av energi- og klimautfordringen
- Panelet består av 29 toppledere innen norsk næringsliv.

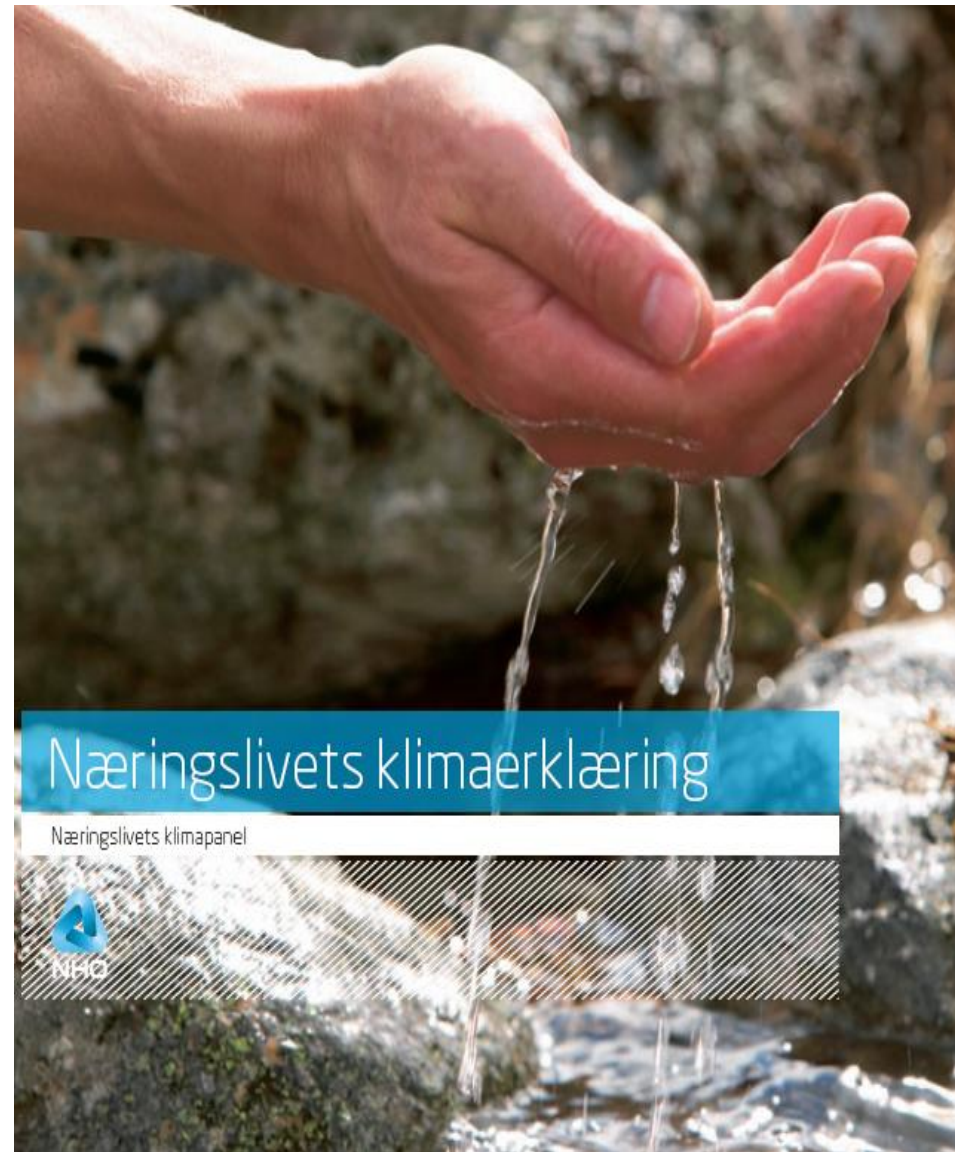
Klimapanelets arbeidsplan 2007-2009

- Samlet anbefaling om næringslivets bidrag til løsninger innenfor ulike sektorer på
 - Kort sikt (1-4 år)
 - Mellomlang sikt (2020)
 - Lang sikt (2050)
- Tilhørende virkemidler, teknologiutvikling og samarbeid

Klimapanelets grunnholdninger:

- Næringslivet utvikler løsninger
- Tiltakene må ha global effekt
- Markeder og løsninger utvikles i et samspill mellom næringsliv, myndighetene, forskningsmiljøer og forbrukerne/allmennheten.

12 URO I MARKEDENE

Skal slå et slag for klima

Finansminister Kristin Halvorsen reiser til klimatoppmøtet i Polen med ett mål for øyet: Klimaet må ikke ofres for å løse finanskrisen.

KRISTIAN SKARD
OSLO

Sv-leder og finansminister Kristin Halvorsen deltar i dag og i morgen på et finansministermøte under FNs klimakonferanse i Polen.

Med seg i bagasjen har hun en sterk oppfordring til alle finansministre om at det vil være svært alvorlig hvis finanskrisen nå fører til at klimaoppmerksomheten blir mindre. Halvorsen sier hun kommer til å understreke dette overfor kollegene under toppmøtet i Polen.

Ingen læring

Vi klarer ikke å løse klimakrisen uten at finansdepartementene og finansministrene jobber aktivt med klimakrisen helt opp mot kommende toppmøte i København. Jeg tror og håper det er en økende erkjennelse i alle land at vi ikke kan løse finanskrisen på en måte som hindrer gode løsninger for klimakrisen, sier Kristin Halvorsen.

– Hvordan kan du være trygg på det, når det er finanskrisen som oppstår de fleste regjeringer for tiden?

– Jeg føler meg ikke trygg på

noe som helst. Det må gjøres en jobb hele tiden for å understreke dette. Det er helt klart at vi ikke vil være i nærheten av å løse klimakrisen uten at budsjettpolitikken med avgifter og støtteordninger vinkles inn mot klima, sier Halvorsen.

Ny avtale

FNs klimakonferanse i Polen blir sett på som et viktig møte i arbeidet for en ny internasjonal klimaavtale som skal avløse Kyotoavtalen. Målstellingen er å komme i mål til klimakonferansen i København i 2009, slik at avtalen kan tre i kraft før Kyotoavtalen utløper i 2012.

Kristin Halvorsen er redd for at finanskrisen kan sette klimakampen litt i skyggen, men understreker at dette vil være et stort paradoks.

– Vi vet at kostnadene ved klimakrisen blir mye større av å vente og ikke foreta seg noe, enn å allerede nå innføre tiltak som bidrar til å nå togradersmålet. Det er nettopp her finansministrene har en så avgjørende rolle. Vi trenger å sette pris på utslippene og bruke prismetaksamen på å få utslippene ned. Her må vi bruke både kvotesystemet og avgifter, sier finansminister Kristin Halvorsen.

■ PÅ TOPPMØTE I POLEN.

Finansminister Kristin Halvorsen skal overtale finansministerkolleger til å prioritere klimautfordringen. Foto: Øyvind Elvsborg

Dansk politi var på sporet av Bagger

IT Factory-sjef Stein Bagger har vært i dansk politis søkelys i over ett år. Igår ble han pågrepet i California.

BENTE BJØRNDAL
OSLO/DN.NO

Dansk politi hadde etterforsket Stein Bagger, toppsjef i det skandalerammede danske it-selskapet IT Factory, i over ett år da han plutselig forsvant. Det kommer frem i en artikkel i den danske avisen Berlingske Tidende igår, samme dag som Bagger ble pågrepet og arrestert i California i USA.

Bagger forsvant fra kone og venner i Dubai i De forente

arabiske emirater for knappe to uker siden. IT Factory gikk sist mandag konkurs med en gjeld som trolig er over 1,2 milliarder kroner. Danske Bank og FIH Erhvervsbank skal ha krav mot selskapet på rundt 700 millioner kroner. Datagiganten IBM har nærmere 200 millioner kroner tilgode. Mye tyder på at brorparten av it-selskapets omsetning og kundemasse har vært fiktiv og kun et resultat av en finansieringspyramide der Bagger fikk overført store beløp til utenlandske konti.

Dansk politi har overvåket Stein Bagger hjørneleilighet i bydelen Hellerup med utakt inn til København. Han ble etterforsket for fakturasvindel og momsunddragelse for ti millioner kroner.

– Vi har jobbet med den komplekse saken i over et år. Det har vært noe riv ruskende gått med mombetalinger i firmaet, og det ser også ut som om det har skjedd grovt skatte-svik. Vi var i ferd med å kalle Stein Bagger inn til avhør og siktelse, sier visepolitinspektør Flemming Poulsen, som leder avdelingen for økonomisk kriminalitet i Nordsjælland, til B.T.

Høfje styreleder Asger Jensby i IT Factory skal Bagger ved hjelp av falske underskrifter ha bedrevet noe som omtales som et «privat leasingirkus» i firmaet navn. Hoveddelen av IT Factorys inntekter viser seg å være fiktive.

bente.bjorndal@dn.no

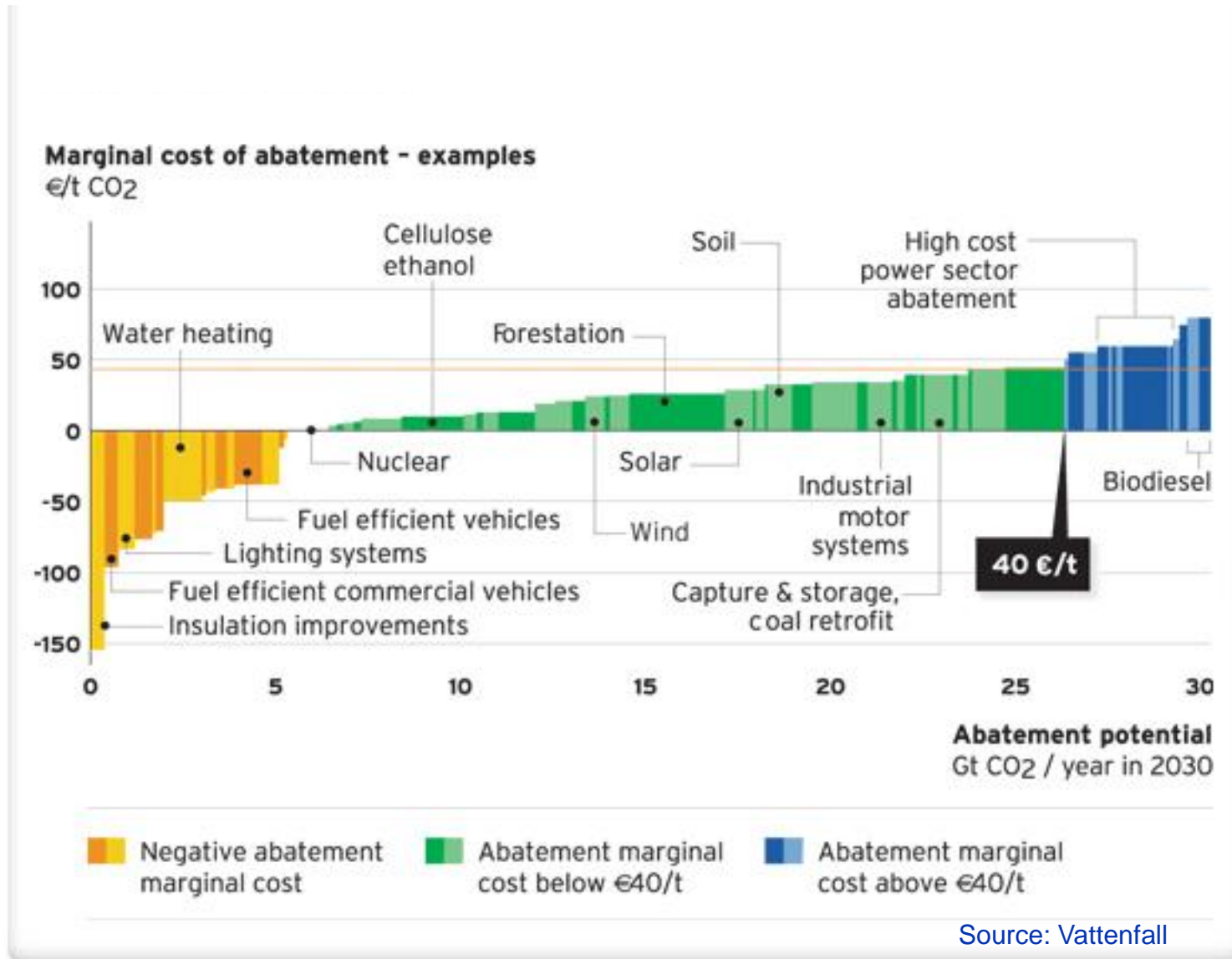

SKAL HA MELDT SEG SELV. IT Factory-direktør Stein Bagger ble pågrepet og arrestert i California i USA igår. Foto: Scanpix

IT FACTORY

- Startet opprinnelig som en dansk it-forhandler i 1995. Var en periode delvis eid av norske Merkantidata.
- Salset stort i Boston ved å kjøpe seg inn i virksomhet som baserte seg på programvaren Lotus Notes.
- Gikk konkurs i 2003, men JMI Invest overtok boiet og fortsatte driften. Stein Bagger var også med.
- Selskapet gjorde mange oppkjøp og vokste hurtig. Ble kåret til årets dyktigste virksomhet på Børsen i 2007 og Computerworld Danmark i september i år.
- Ble slått konkurs mandag, og Bagger er siktet for grovt bedrageri og dokumentfalsk.

The costs of cutting carbon

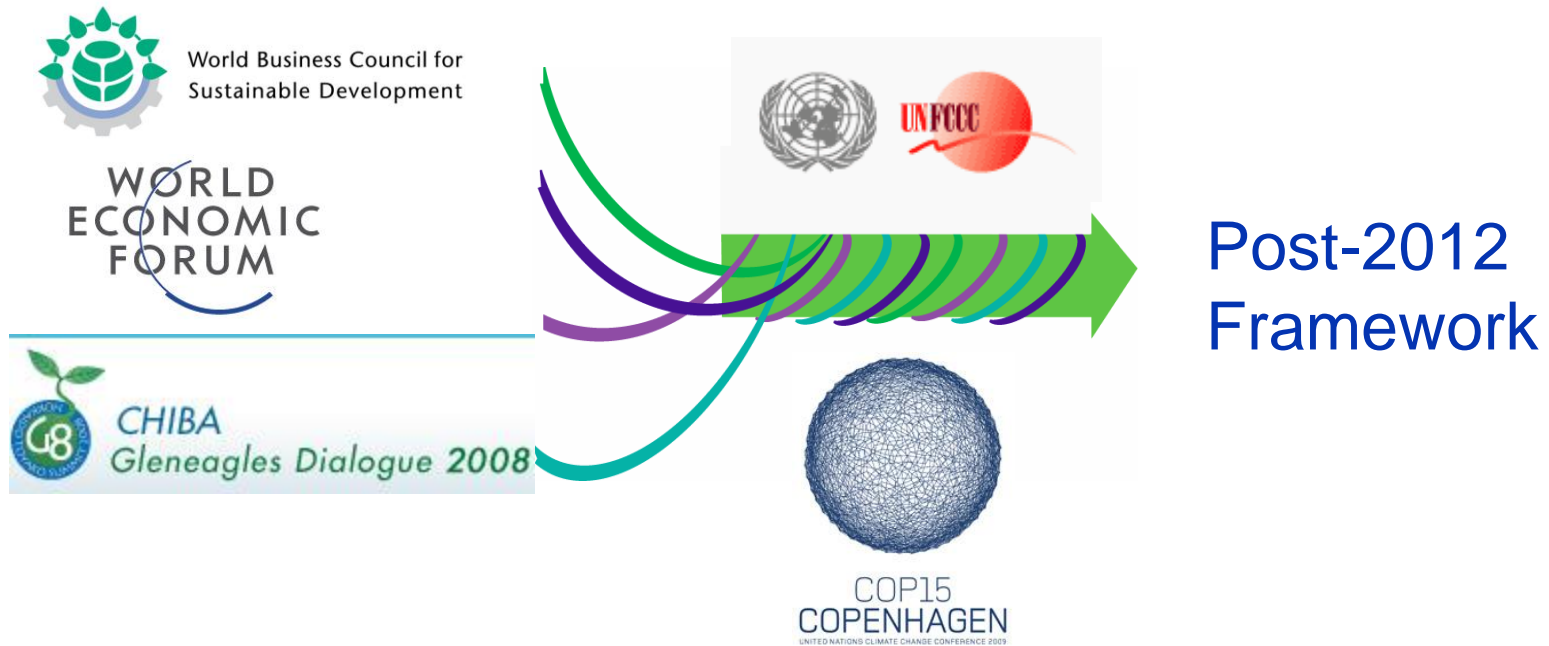

Expectations from stakeholders are rising

How business can contribute towards COP 15

The next year before the UN climate meeting in Copenhagen will be crucial. Business will be part of the solution and must show leadership.

Building blocks of the Bali Action plan

- A shared vision for long-term cooperative action, including a ***long-term global goal for emissions reductions***;
- Enhanced national/international action on ***climate change mitigation***;
- Enhanced action on ***adaptation***;
- Enhanced action on ***technology development and transfer***;
- Enhanced action on the provision of ***financial resources and investment***.

- Industry has adapted more rapidly than policy makers to the new challenges
- Main drivers at the generic level:
 - Regulatory requirements
 - Investor requirements
 - Supply chain requirements
 - Consumer expectations
 - Other stakeholder expectations
 - Adaptation to a changing reality

Managing risk and seizing opportunity
through a proactive response to climate change

How can we influence?

■ Accountability:

- Environmental reporting
 - Greenhouse Gas (GHG) Protocol
 - ISO 14001; 14064
- Triple Bottom Line Reporting
- Carbon Footprint

■ Energy Efficiency

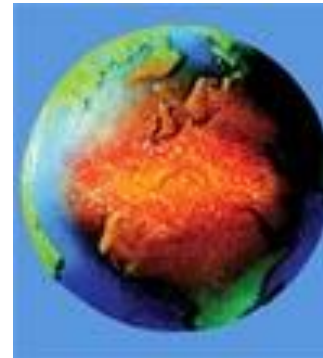
- A “low-hanging fruit”

■ Stakeholder impact:

- Supply chain management
- Consumer behaviour

■ Technology:

- R&D into new technology development
- Adopt and commercialise new solutions
- Technology transfer

Ex. WBCSD Maritime Sector Initiative

Ex. Carbon Capture and Storage (CCS)

We wish to lead...

- Through the services we deliver
- Through our own operations
- Through employees taking actions in their own lives

WE do – Engaging the employees

Supporting the employees to reduce their domestic environmental footprint

Example of measures (Europe)

- Low energy appliances
- Solar water heating
- Additional house insulation
- Support to cars that emits <109g CO₂/km
- Bicycle

www.dnv.com
